The
British Esperantist

THE OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION

Vol. XXXVI, No. 521/522 SEPTEMBER/OCTOBER, 1948

ESPERANTO IN THE SECONDARY MODERN SCHOOL

The following article (in somewhat longer form) was contributed by a Training College Student to his College magazine. Students in other colleges might well do likewise; and, if interest is aroused, suggest a lecture in the college to follow up.—ED.

The anachronism of a twentieth-century civilization without a common language cannot last much longer. Technical developments have made the world a very small unit. But it still consists of some sixty nation states, all concerned to maintain their own interests; and their peoples' lives are influenced accordingly. Yet if a third World War comes, this will be not because the peoples of the world desire it, but (at least in part) because they are ignorant of one another, victims of a limited environment, and with no defence against the follies of their leaders. It is therefore reasonable to believe that the universal adoption of a common language would help to avert this disaster. Here is a matter which we, as future teachers, may not and cannot ignore, if we are to play our rightful part.

In his introductory lecture to the Modern Languages Department, Mr. O. said that we should help children to realize that they are citizens, not of one country only, but also of the world, and this we could do by arousing a sympathetic interest in *one* other nation, through a study of its language. Now at school I did French for five years. It happens to be the subject that I most enjoyed. Yet I do not feel that it very much enlarged my horizon. French is undoubtedly worth learning for its own sake, especially if one has a linguistic bent. But I greatly question whether it is the best means of achieving the aim described above. And especially is this doubtful in the Secondary Modern School, where only a few are capable of gaining more than a superficial knowledge of it.

Now what happens in a school where Esperanto is taught? Let us note, first, that Esperanto is well within the children's powers: they can use it with ease and confidence before they leave school, and they have really mastered something that will be a lifelong asset to them. Again, I know from personal experience, that if the teacher is competent there is no lesson more enjoyable to children and to teacher alike, than the Esperanto lesson. The children absorb the language almost without realizing that they are going through a learning process. They have a strong incentive, too, for they know that when they have made some progress they will correspond with other children—not only in France or in Germany, but all over the world. At first, perhaps, the stamp-collecting motive will be to the fore. But gradually the children gain increasing delight in the content of the letters and postcards that they receive, and learn much from them. Early letters, of course, are "vetted" to ensure a sufficiently high standard. Incoming letters of outstanding interest are read out to the class and by the class, and are displayed on a wall-sheet.

Moreover, the international language becomes a co-ordinating activity in the life of the school. Abstractions about world-citizenship mean little to children of 11–15. But Jack, of Bethnal Green, who receives interesting and friendly letters (maybe little gifts, too) from Giordano, in Argentina, Karoly, in Hungary, Hans, in Germany, Niels, in Iceland, and Manuel, in Portugal, is not likely to grow up with an insular outlook. Geography comes to life, as a subject full of human interest, dealing with real people living in real places.

Esperanto Youth Camps, held annually in various countries, enable the Esperantist teacher to give some of his pupils the invaluable experience of communal life in a

truly international atmosphere. There is none of the embarrassment due to language difficulties normally experienced in such adolescent assemblies : the others are not "foreigners", but "fellow-Esperantists".

I ask you to examine with an open mind whatever you may hear and read on this subject—yes, and that includes this article ! I come across the most foolish statements by people who should know better than to treat such an important subject at second-hand. No true scientist would dream of stating a conclusion without testing it by searching practical experiment. Yet apparently intelligent people are ready to pass judgment on Esperanto when they have little acquaintance with it, or even none whatever. Learn the language, and put it to the test in an international Esperanto Congress : live for a week in a community of nations unhampered by the language barrier. Believe me, this is a wonderful experience.

I conclude with a few questions.

(1) Can we hope to achieve anything approaching a federated world, and dissolve suspicion and mistrust, unless we have an international auxiliary language ?

(2) Do not the inherent difficulties of any national language, English included, not to mention the national prejudices involved, militate against its universal adoption ?

(3) Is not a "national international" language a contradiction in terms, anyway ?

(4) Seeing that the majority of people in this busy world have neither time nor ability to master another national tongue, ought we not to work for the universal adoption of a *neutral* language, sufficiently simple for *all* to learn, yet satisfying all requirements ?

Esperanto is the solution of the problem. And we are for too slow to realize this.

L. GORDON WATSON

LA SOUTHPORTA KONGRESO, 1948 FINANCA RAPORTO

Enzpezoj : Aliĝoj, £72 ; Donacoj, £14–8–6 ; Sume, £86–8–6.

Elspezoj : Presaĵoj, biletoj, insignoj, £22–3–11 ; Poŝto, £5–3–2 ; Reklamoj, £4 ; Intendantoj, muzikistoj, k.a., £8–9–0; Floroj, £2–13–0 ; Diversaĵoj, 16/1. Sume, £43–5–2.

Profito : £43–3–4. Do ne necesis preni monon el la Garantia Kaso (£18–3–6).

La Kongresa Komitato fordonacis la profiton jene : B.E.A. Ĝenerala Kaso, £20 ; Lancs. kaj Ches. Federacio, £10; Southporta Grupo, £13–3–4.

Koran Gratulon—kaj Sinceran Dankon !

INTERNACIA VILAĜO

En la kantono de St. Gallen, Svisujo, troviĝas malgranda urbo nomita Trogen. Apud ĉi tiu urbeto nun konstruiĝas internacia vilaĝo por infanoj, la sola tia en la mondo. La iniciatinto estis Svisa redaktoro, Doktoro Corti, kiu antaŭ kelke da jaroj multe suferis pro danĝera malsano. Nur per ama flegado kaj zorgo li resaniĝis. Por esprimi sian dankon li tuj komencis dediĉi tempon kaj rimedojn por doni helpon al tiuj, kiuj plej multe bezonis ĝin. Tiuj, laŭ li, estis la infanoj, viktimoj de la milito. Jen tipa ekzemplo.

Vladimir havis naŭ jarojn, sed lia vizaĝo estis tiel sama, kiel tiu de plenaĝulo, kaj malmola kiel ŝtalo. Tamen lia korpo estis malgrasa kaj laca. Sed liaj pensoj estis akraj, kaj li turnis ilin suspekteme al ĉiuj. Li neniam havis hejmon. Same kiel miloj da Eŭropaj infanoj, li perdis ĉion, kiam la milito venis al lia urbo : patron, patrinon, parencojn, eĉ bonvolemajn fremdulojn kiuj provis prizorgi la bebon Vladimir antaŭ ok jaroj en Varsovio.

Kiam Vladimir kun aliaj Polaj geknaboj estis sendita al Svisujo, li ne povis kredi, ke aferoj estos pli bonaj. Dum sia tuta vivo li estis migrigita de loko al loko. Eĉ kiam li kaj liaj kunuloj ricevis grandan domon tute por si mem, Vladimir rifuzis malpaki sian etan pakajon. "Kiel utilos ?" li diris, "ni devos migri denove."

Sed ĉi tiu loko vere estis malsama. Ĝi estis la Vilaĝo por Infanoj, konstruita por nur unu celo ; doni novan vivon al infanoj kiaj Vladimir. Ĝi estis sonĝvilaĝo, en loko kie la suno daŭre brilas ; kie troviĝas freŝaj ovoj, lakto, fruktoj kaj viando ; kie Vladimir povas ludi kun aliaj infanoj el Francujo, Italujo, kaj aliaj landoj. Ĝi estis loko, kie li povas havi lecionojn pri la piano kaj violono, aŭ kie li povas iri en la subteran laborejon de sia propra domo kaj fari multajn amuzajojn—fajfilon kiu vere povas doni muzikon, glitveturilon por la vintraj sportoj.

Fine Vladimir akceptis en la kapon la ideon, ke ĉi tiu estas daŭra hejmo. Ĉi tie li restos, ĝis (post ses aŭ sep jaroj) li estos preta reiri al Polujo, sufiĉe edukita por perlabori siajn vivrimedojn.

Laŭ iuj vidpunktoj ĉi tiu infanvilaĝo estis kurioza loko. Svisaj amikoj vizitis ĝin kaj ĝenerale postlasis donacojn, ĉokoladon, sukeraĵon, ĝis amasiĝis granda kvanto. Ĉi tion oni metis en ŝrankon, kiu ĉiam restis neŝlosita. Tio malkontentigis Vladimir. Li ne estis malbona knabo. Sed li ĉiam devis havigi siajn vivrimedojn per ruzemo, kaj en tagoj forpasintaj li konstatis, ke se li ne ŝtelos manĝaĵojn kiam ajn li povos, li nepre

suferos pro malsato. Do li iris al la instruisto loĝanta en la Pola domo.

"Ni ne povas lasi la sukeraĵon negardita," li diris, "aŭ iu nepre ŝtelos ĝin." La instruisto ne opiniis tion. Li diris, "Vladimir, tiu sukeraĵo apartenas al ni ĉiuj, kune. Kiam ajn ni volas, ni povos dividi ĝin." Vladimir ne estis kontenta. "Ne!" li insistis. "Se ni ne ŝlosos la ŝrankon,iu certe ŝtelos ĝin." Tamen oni ne ŝlosis ĝin, kaj iel neniom el la sukeraĵo malaperis. Tio estis tute nova travivaĵo por Vladimir, kaj ĝi forte impresis lin. Iom post iom lia suspektemo cedis lokon al fido en la homoj ĉirkaŭ li.

La estroj de la vilaĝo havas unu fundamentan ideon—doni al geknaboj sekurecon kaj bonvolemon. Kiam venis al la vilaĝo la Germanaj geknaboj, ili vidis ĉion nova kaj pura, kaj ili demandis, "Kiam oni bombis la malnovajn domojn?"

Nun staras domoj, en kiuj loĝas grupoj el Hungarujo, Polujo, Francujo, Germanujo, Aŭstrujo. Baldaŭ estos pretaj domoj por aliaj el Italujo, Grekujo kaj liaj landoj. En ĉiu domo loĝas instruisto aŭ gvidisto parolanta la lingvon de la domgrupo. La manĝojn oni preparas laŭ la kutimo de la landgrupo, tiel ke la geknaboj povu pli facile alkutimiĝi al lokaj kondiĉoj, kiam ili reiros al la patrolando. Ĉiuj trovas grandan intereson en la kunesto de alilandaj geknaboj. En sportoj, muziko, kaj aparte en la fabrikado de aĵoj en la fabrikejoj, ili trovas kamaradecon. Neniu infano estos resendita al sia patrolando, ĝis li aŭ ŝi havos sekurecon en la loko kie ĝi loĝos. "Neniu el ĉi tiuj infanoj" diris unu el la vilaĝestroj "estos permesata denove sin senti nesekura, se ni povos tion malebligi."

F. PARKER

El *The Worker Esperantist*

PAPILIO

Multkolora papilio,
Sunnaskita ĝuemulo,
Vi trinkadas la mielon
El la floroj sen skrupulo.
Kun feliĉo en la koro
Flugas vi de flor' al floro;
Via tuta vivovoj'
Estas kvazaŭ ĉen' de ĝoj'!

Uzu do, vi gajemulo,
Vian vivon dum somero.
Ĝuu ĉiun ajn plezuron
Kaj belecon sur la tero!
Kara eta papilio!
Iom kaptas min envio.
Ha! volonte ankaŭ mi
Estus eta papili'!

FRIEDRICH HAHN, Bremen.

LOCAL NEWS

Andover—*Meetings:* Free Library, Bridge St., Tues., 6.30. Visitors and intending students invited.

Birmingham and District—*Meetings:* 3.15, 18 Sept., at 83 Suffolk St., Cseh Lesson. 16 Oct., at 26 Bristol Rd., Congress Reports.

Glasgow—*Meetings*: Mon., 7.30, Picture House Café, Renfield St. *From* 4 *Oct.* at Highlanders' Institute, Elmbank St.

Gosport, Cosham—Lectures by Mr. E. Long.

Huddersfield—Summer programme items: Garden Party, Surpriza Vespero, Vagado kun Halifax.

Ipswich—The Cooperative Youth Club class has 34 students. Eight visited the TJO camp in Groet. The local Cooperative Education Committee gave assistance, and prizes for the best reports.

London Esperanto Club—Fri., 7.0, at 153 Drummond St., N.W.1. Visitors welcome. Sept. 17, Ĉu pacifismo sufiĉas? 24 Librorecenzoj. Oct. 1 Teatra vespero. 8 Someraj lernejoj. 15 Koloniaj insuloj. 22 Lumbildoj. 29 Socikredito. Nov. 5. Popoldancoj (1/-).

London, E.17. Walthamstow Educational Settlement, Greenleaf Rd. *Classes*: 7.30 (10/-): *Elem.*, Thurs. *Int.*, Wed. *Start* Sept. 30, 29.

London, N.22—*Classes* (A. W. Rowe): *Elem.*, Tues. *Int.*, Thurs. 7.0. Glendale Institute, Wood Green. *Demonstration* 21 Sept.

London, N.W.1—Starting Sept. 17, classes will be held as under at Marylebone Literary Institute, 248 Marylebone Rd. *Bus*: 1, 18, 23 or 27. *Stations:* Edgware Rd., Marylebone, Baker St. *Fee:* 7/6 for three terms. *General:* Mon., 6.30; Tues., 6.15; Wed., 6.30. *Int.:* Mon., 7.0. *Conversation:* Tues., 6.30. *Post-Elementary:* Thurs., 6.30. *Advanced:* Thurs., 7.0.

London. Divine Service in Esperanto—3.15, St. Barnabas Church, Pimlico Road., S.W.1, on 12 Sept., Rev. V. H. P. Hayman, D.D., and 10 Oct. R. Murray. **Liberal Christian Service**—3.0, Unitarian Church, West Ham Lane, E.15; 26 Sept., 24 Oct.

Manchester and District—*Meetings:* 49 Lower Mosley St., 2.30: 25 Sept., El la ĉapelo. 30 Oct., En Belsen-koncentrejo.

Newcastle-on-Tyne—*Classes:* Tues., 7.0, at 33 Summerhill St., Newcastle 4. Start: 14 Sept., 10/-.

Nottingham—Three official classes, three unofficial classes. Congratulations.

Watford—*Conversation Circle:* Tues., 7.0 at 9 Market St. *Classes: Elem.:* from 24 Sept.; Fri., 7.0. *Int.:* Tues., 7.0. Both at Alexandra School.

NEW BOOKS

Order starred books from the B.E.A., others from the addresses given.

Ni Devas Diri Ĝin—*Hermann Wagner. Eldonis Kultur-Aufbau-Verlag, Brucknerstr. 12, Stuttgart-Bothang.*

Ĉi tio estas la unua Esperanta verko el Germanujo post la milito, kaj pro tio ĝi meritas atenton. Ĝi konsistas el serio de konferencaj paroladoj kaj leteroj de nia Germana samideano, kaj enhavas elkoran pledon kontraŭ la doktrino de la kolektiva kulpo de la Germana popolo. La aŭtoro priskribas la luktojn kaj suferojn de la Germanaj kontraŭfaŝistoj ; iliajn sopirojn al libereco ; kaj ilian nunan ĉagrenon, kiam oni traktas ilin kiel kunkrimulojn.

La sinteno de la Esperanta movado rilate la Germanajn samideanojn estas problemo aktuala kaj grava, pri kiu la libro estas utila kontribuo.

Bedaŭrinde la legadon malfaciligas la malgrandeco de la presliteroj, la multaj mallongigoj, la "SAT"-aĵoj, kaj la peza maleleganta stilo. Precipe ĝenis min longaj adjektivaj frazeroj. Ekzemple : *Mi jam perdis . . . mian malgraŭ la sennombraj aviadilaj atakoj dum la milito feliĉe preskaŭ savitan loĝejon.*

J. FARRAND

***Morto de Trajno**—*Freeman Wills Crofts. Trad. Mason Stuttard.* 256*pp.*, 9*s.*, *afr.* 6*p.*

Ne, la "Trajno" de la titolo ne estas mispresita "Trajano". Temas ne pri morto de homo sed pri morto de vagonaro. La personigo de vagonaro estas stranga eĉ al Anglaj okuloj, sed ĝi certe faras trafan titolon. Estas bedaŭrinde nur, ke la tradukinto uzis la neoficialan radikon "trajno" anstataŭ la tute samsenca "vagonaro". Vagonaro estas vorto, kiu por la plimulto de siaj uzantoj bildigas aron da vagonoj plus lokomotivo. "Trajno" ne aldonas plian nuancon al tiu bildo.

La verkinto de la Angla originalo estas sufiĉe fama ne nur en Anglujo sed ankaŭ alilande. Liaj kriminalaj romanoj estas tradukitaj en plurajn lingvojn. Li estas multjara Esperantisto, kaj ĉeestis internaciajn kongresojn en Antverpeno, Berno, kaj Barcelono. Ne necesas do priparoli lian talenton.

Sufiĉe multaj jaroj kutime pasas, antaŭ ol nacilingva romano estas tradukita en Esperanton. Sed la originalo de ĉi tiu verko aperis antaŭ nur nelonge. Ĝia medio estas Anglujo en 1942, kaj la milito komprenеble estas fono de la rakonto.

La unua duono de la libro ne estas tiel rapidmova kiel la plimulto de kriminalaj remanoj. Ĝi havas du partojn. Unue oni legas detalan priskribon pri kunsido de Brita ministraro, kaj de la ĉeno de oficistoj kies manoj plenumas la ordonojn de tiu ministraro. Tio donas imponan impreson pri la tuta ŝtato organizata por moderna milito, kaj pri la ĝenoj kaj plendoj de la individuoj, kiuj formas la raddentojn en la grandega maŝino. Poste oni detale priskribas fervojan akcidenton kaj la sekvintan enketon. Ĉi tiu parto havas la guston de oficiala raporto. La granda nombro da propraj nomoj estas malfacile memoreblaj eĉ por Anglo, kaj alilandano verŝajne trovos ilin eĉ pli forglitemaj. Tamen laŭ lingva vidpunkto ĉi tiu unua duono de la libro estas utila kaj pensiga. La bonega traduko de Mason Stuttard riĉigos la teknikan vortprovizon de ĉiu Esperantisto. En si mem ĝi formas fervojan terminaron.

En la dua parto de la libro la enketo pasas el la manoj de teknikaj ekspertizistoj en la manojn de la kriminala polico. La atmosfero ŝanĝiĝas. La intrigo estas akcelata. Okazaĵoj rapide sinsekvas. Detektivo riskas sian vivon. La lando estas savita. La milito estas gajnota.

Lingve la stilo de la traduko estas tre bona kaj tute taŭga, kaj por la teknikaj priskriboj kaj por la ekscitaj pecoj. Sola difekto estas la stranga uzo de komoj. La sistemo de interpunkcio estas nek Zamenhofa nek Angla. Ĝi estas nek tiu de la Plena Gramatiko, nek tiu uzata de Stellan Engholm. Ĝi ŝajnas tute kaprica. Oni trovas komojn, kie paŭzeto en parolado ne okazus ; kaj la manko de komo ĝenas, kie oni nature bezonas komon. Du ekzemploj sufiĉas por montri la malbonecon de neklara interpunkcio : *"Tuj kiam ni ricevos informon el Exeter vi, Hudson aranĝu pri la aeroplano"* (153). *"Ne efektive oni kolektis ĝin"* (219).

Preseraroj estas malmultaj, sed du estas konfuzaj : *nevenkinte* anstataŭ "nevekinte" (110), kaj *sin prenis* anstataŭ sin premis (252). Gramatikaj eraroj estas *kirligis* (53), *"tio estus malsaĝe"* (87), kaj *antaŭ li sin registris* (99).

Radiolokalizado estas ĝusta sed tro longa traduko de la angla *radar*. Eble *radao*, *radai* pruviĝus akceptinda neologismo.

Estas interese rimarki, ke S-ro Stuttard preferas *alesti* ol *ĉeesti* (86,213).

E. P. OCKEY

La 31a Kongreso de Bulgaraj Esperantistoj, Jambol, 23-28 Aŭg., 1948. 24pp. Programo, kaj priskribo de la urbo.

***Vivo de Pissarro**—En la serio "Enkonduko en la Kulturon". Ludovic-Rodo. 28pp., 9p., afr. 1p. Kun naŭ bildoj, portreto, kaj bibliografio.

Aŭtuna Foiro de Budapeŝto, 3–13 Septembro, 1948—Tre bela murafiŝo. **Budapeŝto.** Fremdultrafika Oficejo de Budapest, Deák Ferenc-u 2, Budapest V, Hungarujo. Tre bela 16-paĝa gvidlibreto en Esperanto, riĉe ilustrita. La Oficejo volonte liveros informojn pri loĝejoj, k.s. Similan 20-paĝan libron **Banejurbo Budapeŝto** eldonis Centra Komitato de Banejoj kaj Resanigejoj, Molotov-Ter 3, Budapest-V, kun plenaj informoj pri banejoj, fontoj, sanigejoj.

Ni gratulas la Budapeŝtajn samideanojn, kaj esperas, ke ili rikoltos multe da vizitantoj.

Prospekto de la Filmstrioj—*36-paĝa libreto, havebla senpage (sed po nur unu ekz) ĉe Esperanta Film-Grupo, Antwerpsestraat 45, Bergen-op-Zoom, Nederlando.*

Jam kelkajn fojojn ni priparolis ĉi tiun serion da filmbendoj (filmstrioj). Ĉiu bendo (larĝeco 35mm) konsistas el 30–1000 bildoj (19 x 24mm), por prezento en ĉambro aŭ salono. Pri ĉiu bildo estas klariga teksto en Esperanto. Ĉiu titolo provizas tre interesan kaj instruan unuhoran programon al grupoj, societoj, aŭ kursoj, kondiĉe ke ili disponas konvenan projekciilon. La tekstoj mem estas en modela Esperanto. Ni povas varme rekomendi ĉi tiun kuraĝan kaj subtenindan entreprenon al niaj grupoj. Plenaj detaloj troviĝas en la "Prospekto". Ni donas la prezon en ŝilingoj kaj pencoj por filmbendo kaj teksto kune : ili ne estas aĉeteblaj aparte. Jam aperis jenaj titoloj (multaj aliaj estas en preparo) :

Antikva Grekujo, 13/9 ; *Inter la Araboj* 10/7 ; *Lando kaj popolo de Siamo*, 12/7 ; *Javo kaj Indonezio I*, 12/5, *II*, 13/4 ; *Kun Sven Hedin al Transhimalajo*, 16/3 ; *Sovaĝaj bestoj de Afriko*, 13/8 ; *La vizaĝo de la Terglobo*, 14/8 ; *Meksikio*, 13/3 ; *Marvojaĝo al Indonezio*, 15/– ; *La Mirinda Nilolando*, 16/8 ; *Borneo laŭ bildoj*, 16/3 ; *Zelando*, 9/– ; *Palestino Norda*, 14/4; *Palestino Suda*, 13/3.

Sendu *mendojn* (ne monon) al la Filmgrupo en Nederlando : sendu *monon* (*ne mendojn*) al UEA., Esperanto House, Heronsgate, Rickmansworth, Herts.

Maŝinoj. Mono, kaj Mondpaco. Socikreditano parolas. Ni ricevis pluajn kajerojn de ĉi tiu verko (sekciojn 31–39). La tutan verkon sendos senpage laŭ peto *Social Credit Centre, Gordon House, Carrington St., Nottingham.*

S-ro J. W. Leslie, kiu bonege tradukis la ĝisnunajn ĉapitrojn, deklaras, ke de nun li ĉesos kunlabori en la traduko, ĉar la aŭtoro volas altrudi en ĝin ion nekonforman al la fundamentaj principoj de Socikredito difinitaj de Douglas.

Statistika Resumo de Brazilo, 1946—*267pp., Eldonita de Instituto Brazila de Geografio kaj Statistiko, en lingvoj Portugala, Esperanta, kaj Angla. Prezo ne montrita.*

Ĉi tiu lasta Esperanta eldonaĵo de la Brazila Instituto de Geografio kaj Statistiko estas dokumento tre atentinda, ekzemplo de serioza oficiala uzo de Esperanto fare de grava nacia Instituto. Ĝi estas dense sed klare presita, kaj liveras tre detalan statistikaron pri Brazilo—loĝantaro ; sanstato ; geografio ; fizika situacio ; stato kaj movado de la loĝantaro ; produktaĵoj mineralaj, agrikulturaj, kaj industriaj ; transporto ; komunikado ; financo ; komerco ; socia servaro ; edukado ; k.m.a. (sole pri religiaj konfesoj ni trovis nenion). La Esperanta traduko estas vere bonega, kaj liveras modelon por ĉiu simila verko.

Ni kore gratulas la Instituton pri la eldono de ĉi tiu dua Statistika Resumo (la unua aperis en 1940), kaj varme esperas, ke ĝia bonega ekzemplo trovos multajn imitantojn ĉe aliaj registaroj.

Skizoj pri Nederlando—*Karel Ĉapek. Elĉeĥigis G. J. Degenkamp.* 96 *pp. Prezo anoncota.*

Jen ĝenerale bonega traduko de fama literaturaĵo, kun la originalaj geniaj skizoj faritaj de la aŭtoro, kiuj mem estas regalo por la okuloj. Estus impertinente kaj senutile laŭdi aŭ recenzi tian faman klasikaĵon. Ĝia apero en Esperanto estas afero tre gratulinda, kaj ni povas ĝin rekomendi.

Kritikindaĵoj preskaŭ mankas. Ni notas *Anglio Francio* (Korektu : *Anglujo, Francujo*). *Hollando, klasicismo* (ĉu ne *Holando, klasikismo* ?).

Korektu ankaŭ : Oni vidas nenion *krom fenestrojn kaj larĝajn pordojn* (forigu la akuzativon); *Sibirio* (*Siberio*); la *nura* (*sola*) diferenco; *Indio* (*Hindujo* : *Indiano* ne estas *hindo*.

Interesaj esprimoj : *mangrando; sepvosta kato* (cat and nine taile) ; *karekso* (carex : sedge), cp. *kariko* (carica, papaw tree) ; *aŭtopedo* (scooter) ("Infanluda Terminaro" donas *skutilo*) ; *etmajstroj, etskala. Fibo* : ni ne sukcesis traduki. *Aliso*=alyssum, madwort ; *amofilo*=sea-reed ; matweed.

La Internacia Asocio de Poŝtmarkkolektantoj. Kio ? Kial ? Kiel ?—16-paĝa klariga broŝuro, alloge presita, kun ĉiaj informoj. Petu ekzempleron ĉe XPDO domo, Didcot, Berks. Ĝi certe donos al vi intereson pri entrepreno tre subteninda.

Vizitu la Altajn Tatrojn—La Altaj Tatroj estas la plej alta montegaro en la Nordaj Karpatoj (49°–49°20 N x 19° 55–20°25 E). Jen priskribo, kun 14 ilustraĵoj. Petu ekzempleron ĉe *Stefan Toth, Svit, Altaj Tatroj, Slovakujo, Czechlovakia.*

***Konciza Kompendio por ludi la Klavaron** per **Klavarskribo**—*16pp., 3ŝ., afr. 2p.*

Jen gvidlibro en Esperanto por la lernado de genia sistemo de muzika notacio kiu havas Esperantan nomon: "Klavarskribo".

Antaŭ proksimume 15 jaroj, Cornelius Pot, Nederlanda sciencisto kun pasio por muziko, elpensis novan sistemon de muzika notacio, kiu forigas kelkajn el la malfacilaĵoj kaj komplikaĵoj, kiuj ofte senkuraĝigas la lernanton de la piano per la malnova notacio.

La sukceso de la metodo iris de lando al lando, kaj nur la postmilitaj malfacilaĵoj (ekz, papermanko) malhelpis ĝian pli rapidan disvastiĝon. Nun, kuraĝigite de ĉiam pli granda aro de diversnaciaj uzantoj, la eldonisto, mem fervora Esperantisto, decidis aperigi ĉi tiun lernolibron en Esperanto. Per ĝi la jam senkuraĝiĝinto aŭ la nova aspiranto povas eklerni, kaj je sia surprizo tuj provi kaj reprodukti jam konatajn ariojn.

Troviĝas pli ol 10,000 diversaj muzikaĵoj en la klavara sistemo. Katalogojn kaj pluajn informojn oni povas ricevi el Klavarskriba Instituto, 10a HighburyPlace, London, N.5.

Sendube la libro trovos bonan akcepton ĉe la Esperantistoj muzikemaj. Aparta paĝo en la libro liveras la muzikon de "La Espero".

C. P. COCKS

Urbo São Paulo—Bela 48-paĝa libro, kun 45 tutpaĝaj bildoj kaj priskriba teksto pri la vidindaĵoj de tiu Brazila ĉefurbo. Oni jam eldonis similan verkon pri Salvador, kaj esperas aldoni pluajn al la serio. La verko estas oficiala eldonaĵo de la Brazila Instituto de Geografio kaj Statistiko. *Brazila Ligo Esperantista, Praca da Republica* 54, *Rio de Janejro*, sendos ekzempleron al ĉiu petinto, kiu kunsendos 10 rk.

***Kantareto: Ĉeĥoslovakaj Popolkantoj,** *kun muziko de la arioj. Jan kaj Karel Filip.* 63*pp., dua eldono, pligrandigita,* 1948 (*la unua eldono aperis en* 1929). 5s. 3p., *afr. 2p.*

Ni kore bonvenigas ĉi tiun plaĉaspektan kantaron. Ĝi enhavas 60 popolkantojn, kaj sendube tre helpos gajigi Esperantajn kunvenojn en Ĉeĥoslovakujo. Oni ne atendas trovi en popolkantaro poezion altgradan. Sed oni povas almenaŭ diri, ke ĉi tiu verko ne estas difektita de la eraroj kaj krudaĵoj. kiuj tro ofte makulas niajn kantarojn: oni povas kanti la pecojn facile kaj ĝue. "La Espero" en tonalo Bb estas tro alta por ordinara voĉo: pli bone estus presi ĝin en Ab aŭ eĉ G.

Scienco kaj Tekniko—*Oficiala organo de Brita Esperanta Scienca Asocio. Por nemembroj, po* 1ŝ *3p., ĉe la Sek., E. D. Durrant,* 18 *Romeyn Rd., London, S.W.*16. *Membrokotizo 5ŝ.*

La unua numero enhavas jenajn artikolojn—kiom laiko povas juĝi: tre bonajn. *La Rolo de BESA* (J. C. Flugel); *La Nombro kaj Distribuo de la Homaro* (C. B. Fawcett); *Vegetaĵaj Hormonoj* (Georges Clauzade); *La Grandskala Sintezo de Izooktano* (C. M. Houghton); *La Solvado de Ekvacioj kaj la Kalkulado de Radikoj* (C. M. Bean). Oni invitas seriozajn kaj kompetentajn originalaĵojn. Ni deziras al BESA kaj al ĝia organo plenan sukceson.

Deutsch-Esperanto Taschenwörterbuch (Dua eldono, reviziita). J. Künnel, Wulffsblöcken 36, (24a)Hamburg-La., I., Germanujo.

192-paĝa poŝvortaro, Prezo ne montrita. Kiom ni povas juĝi, ĝi estas tre bona. Papero neluksa: tamen ke la aŭtoro eldonu ion ajn en la nunaj cirkonstancoj estas mem triumfo. Ni gratulas lin, kaj deziras por la verko grandan disvendon.

EDZIĜO

Curtis-Farley—Je 2 Aŭgusto, ĉe la Kvakera Kunvenejo, Broad Weir, niaj Bristolaj samideanoj Frank Curtis kaj Nina Farley.

MORTOJ

Grimmitt—Je 27 Junio, Vincent Grimmitt, 80-jara, fervora samideano, kaj membro de 1922.

Grugeon—Je 28 Junio, Charles R. Grugeon, 59-jara, Delegito por Henley-on-Thames, Vicprez. de Reading Esperanto Society. Edukisto, Psikologo, Filantropo, li multe laboris por la bono de la homaro.

Guéritte—Je 29 Junio, pro kormalsano, Madeleine T. Guéritte, 66-jara, la edzino de nia samideano T. J. Guéritte en Surbiton. S-ino Guéritte estis konata literaturisto, kaj tradukis Francen multe da valoraj verkoj. Dum 20 jaroj ŝi estris la Francan Grupon "La Nouvelle Education", kie ŝi efike propagandis nian lingvon.

Leverton—Je 15 Aŭgusto, C. A. P. Leverton, 73-jara, pioniro de la grupo en Nottingham.

Mackenzie—Je 18 Major, Clarence V. Mackenzie, Halesowen, 59-jara, de 1920 ĝis 1946 estro de Dudley Grammar School, kie li lastatempe instruis Esperantan kurson.

Muir—En Aŭgusto, John Muir, J.P., Prezidento de Dundee Esperanto Group.

FIRST LESSONS TO ELEMENTARY SCHOOLCHILDREN

I am often asked for an outline of a few first lessons to children, such as I should give to a school class. So here it is. I hope it may be helpful. But headings can no more reproduce a lesson than a skeleton represent the human form. Unless the teacher knows how to "put it over" the printed page will be of little use. See the hints on teaching given in B.E. (May 1943–*June* 1945).

This introductory course has been tried out in a score of elementary schools with surprising results. A class of average children—even dull ones—will in five lessons lap up as much as is here given, and thus absorb the first elements of conversation. But it is an outline only. The expert teacher will know (what the tyro does not know) that every other line calls for suitable actions, objects to look at, anecdotes, jokes, examples, blackboard pictures and diagrams, and oral exercises, to give the lesson life and keep the children interested. These things cannot be put in print. And the expert teacher will not need the outline, anyway : for he will (of course) have a far better plan of his own.

Mi ŝi li vi ĝi (*Point*)
Mi estas (*name*)
Ŝi (li) estas . . .
Kiu estas li ? Ŝi ? Li estas . . .

Kio estas ĝi ? Kio ĝi estas ?
seĝo planko tablo piano lampo

La seĝo . . .
Ĝi estas la planko . . .
muro pordo fenestro plafono benko
nigra tabulo, bildo vazo pupitro mapo
(*objects in the room*)

Kio ? . . . **o.** Kio estas **tio ?**
Tio estas . . .

Kie estas . . . ?
Li (ĝi) estas **tie** (*point*)

knab-(kat-sinjor-instruist-)o, -ino
La knabo **kaj** la knabino.
La kat-(aligator-hipopotam-)o kaj . . .

S-ro B kaj **S-ino** B kaj **F-ino** B

Kiu (Kio) estas **en** la **ĉambro ?**

staras, sidas.
sur la tablo (seĝo, planko).
Li staras sur la seĝo . . . tablo . . . planko.

Ĉu li estas Tom ? **Jes,** li estas Tom
Ne, li **ne** estas Tom
Ĉu li staras ?
Ne, li ne staras, li sidas.
Ĉu mi estas Flossie ?
Sur kio li sidas ?
Ĉu Mary estas knabo ?

(Kio estas tio ?) **Valizo.**
Kie la valizo estas ?
(Ĝi estas tie, sur la tablo).

Kio estas en la valizo ?
Kat-o, -ino, **-ido.** Hund-o, -ino, -ido

Unu -o kaj unu -o estas **du -oj.**
Du -oj kaj unu -o estas **tri** -oj.

La muroj (fenestroj, lampoj) estas tie kaj tie kaj tie (*point*).

Kato kaj hundo estas **bestoj.**
Knabo kaj knabino estas **infanoj.**

Venu al mi ! (Kaj vi ! Kaj vi !)
Unu knabo kaj du knabinoj estas tri . . .

kuŝas, falas. Ĉu li kuŝas ?
Kion . . . faras ? (What am, is, are . . . doing) ?
Mi (vi, ŝi) sidas . . .
Ĉu . . . sidas **aŭ** staras ?

Ni (ili) estas infanoj—**lernantoj.**
Kio estas ili ? . . . (bestoj).

Star**u !** Sid**u !** Kuŝ**u !**
Kion vi faras ? (Ni sidas).
Ĉu ili sidas ?
Ne, ili ne sidas, ili staras.

Tiu knabo staras, kaj tiu knabo sidas.
Kio estas sur tiu tablo (muro) ?

Salutoj. Respondoj.
Bonan matenon, F-ino G.
Bonan **tag-(vesper-nokt-)on,** Jean !

Dankon, sinjoro. **Same al vi !**
Ĝis la revido, S-ino M

Kompren-(leg-lern-parol-silent-skrib-)as.
Mi (vi, li, ili) . . . as
La instruisto skribas, la lernantoj legas
. . . parolas, . . . silentas.
. . . **demandas, sed** . . . ne respondas.

Leg-(respond-skrib-silent-)**u !**
Venu al mi ! (Mi venas).

Ne parol-(respond-silent-kuŝ-)**u !**

Skribu sur la nigra tabulo.
Kion li (ŝi) faras ? Li . . .

Diru al mi : Kiu . . . ? Kio . . . ? Ĉu . . . ?
Diru al mi, **mi petas,** kion . . . faras ?
Mia tre kara S-ro B, mi **tre** petas, parolu, kaj diru al mi . . .

Mia edzino.
Kiu ŝi estas ? (Ŝi estas S-ino B).
Ŝi **loĝas** en . . . Kaj mi !
Kie vi (li, ŝi, mi) loĝas ?

Mia edzino estas **bela.** **Tre** bela.
Kion ŝi havas? (*Guess the meaning*)
Unu buŝo (nazo)!
Du lip-(okul-orel-man-pied-har-)oj!
Ŝi estas tre tre bela!

Kiu estas **lia** edzino? **ŝia** edzo?
Kiu estas mia edzino? (**Via** edzino . . .)
Ĉu tiu -o estas via? (lia? ŝia? mia?)

Sako. Kio estas en la sako?
(*Eight bags.* "En la sako estas **alia** sako" . . . *in the eighth:* sak**et**o).

Kio estas en la saketo?
Muso! Infan**et**o! Ĉokolado!
(Mistero! Sekreto!) Ŝminko!

Hund-(kat-sid-leg-skrib-kuŝ-lern-loĝ-)**ejo**

Kie la kato (kundo) loĝas?

(*Read "Esperanto for Beginners"*, pars 1–5, *using* -in, -ejo, -et, -id, *with roots* in *par.* 1).

(17 **glasoj** *of various colours*)
Glaso kaj glaso kaj glaso kaj . . . **glaseto!**

nigra bruna ruĝa oranĝa flava verda
blua griza blanka krema roza ora
arĝenta nuba stria makula makuleta

Tiu glaso estas . . . . **-a**
-a . . . **-o,** Blanka glaso.
Kia**?** Blua.

Kia estas la **koloro de** tiu glaso?
La koloro de tiu glaso estas **-a**.

La blanka glaso estas en la -a glaso en la
Sed kie estas la oranĝa glaseto?

(*Story of ses viroj de ses nacioj sur ses seĝoj, kaj ses muŝoj en ses glasoj da biero*)

Rigardas (**atentas**) al . . .
Atentu! Rigardu al . . .

Montru al mi, kie estas . . .

Mi **iras de . . . al** (*De=of, from*)
Iru de . . . al . . . Iru al tiu muro . . .
Mi (li) iras . . . Kion . . . faras?

Kia knabino estas Mario?
Ŝi estas **bel-(bon-inteligent-diligent-san-riĉ-fort-feliĉ-)a** knabino.

Malbela . . . Ĉu ŝi estas feliĉa aŭ malfeliĉa?

Read "Esperanto for Beginners", pars 6–12.

Kia estas la **formo** de . . . ?
Ronda, kvadrata, triangula, ovala, oblonga . .

Unu infano staras, **alia** sidas.
Unu legas, alia skribas . . . ridas, . . . ploras.
Unu estas granda, alia malgranda.

Tiu brako(okulo) estas la **dekstra,**
kaj la alia . . . maldekstra.

Numbers: 1–100

Kiom da -oj estas en la ĉambro?
. . . sur la muro?
Kiom da . . . **pendas** de la plafono?
Kiom da fingroj . . . sur du manoj?

Tiu libro **apartenas** al mi (=estas mia)
Al kiu . . . apartenas?
Ĝi apartenas al li (estas lia).

-aj -oj

Read Esperanto for Beginners, Lesson II

Game: "Jes kaj Ne".

M.C.B.

LIVERPOOL UNIVERSITY

John Buchanan Prizes in Esperanto

Three prizes, each of the value of £25, are open to matriculated students and graduates of any approved University of the British Empire, and to all persons who have been engaged in teaching Esperanto for not less than a year in any recognized school of the United Kingdom. Candidates are requested to present an original composition in Esperanto, and a translation from English into Esperanto. Candidates for the next award must send in both composition and translation to the Registrar, Liverpool University, not later than May 1st, 1949, with a signed declaration that their work is unaided.

Successful candidates will be required within a year of the date of the award to proceed abroad, to attend either the annual international congress or a national Esperanto conference; or to visit a foreign university where Esperanto is taught, or where there is a Students' Esperanto Society. They may be asked to furnish a short report on their tour. A prize shall not be awarded more than once to the same competitor.

Passage for Translation, 1948–9—*Sir Walter Scott, 'The Pirate', ch.* 1, from the beginning, to end of fourth paragraph . . . *"the force of the sweeping sea-blast"*.

Subject for Essay, 1948–9—*La kompilo de internacia legolibro por progresintoj; principoj kaj problemoj.*
(Approximately 2,000 words).

The following were successful in gaining prizes for the session 1947–8, and have our hearty congratulations:—

E. G. Lock, *Pontefract.*
Mrs. M. C. Major, *London.*
Dr. F. Wiener, *Liverpool.*

PROPER NAMES (III)

ESPERANTO PERSONAL NAMES

In 1912 a French Esperantist in Chaton (Seine) gave his daughter the name **Feino Floreto.** The U.E.A. Delegate in Helsinki named his daughter **Esperita.**

Writers in *Informoj* (Esthonia) (1925, 61) and *Sennaciulo* (1926, Jan., Mar.) suggest that (while it is unwise to create passport and other difficulties by an arbitrary change of an existing name—*e.g., Kornfeld* to **Grenkamp,** *Blumenthal* to **Belmont**—unless in a legal manner), there is a case for giving Esperanto names to Esperantist children at birth. Just as the revolution gave birth to new names in Russia—*Ninel, Ninelina* (*Lenin* backwards), *Vladilen* (from *VLADimir Iljiĉ LENin*), we might experiment with (say) **Esperantino, Esperino, Espino, Espero, Esperita . . .** The writer has himself had cats answering to Esperanto names : **Pingloj** (given by the baby girl who felt its claws), **Strioj ;** and a dog **Stelo.***

Names formed with a suffix (**Bonul-o, -ino ; Fortulo, Homamanto, Kuraĝulo, Modernulo, Progresemulo**) can be ruled out as heavy and impersonal. **Rideto** would well describe a cherubic infant, but might be less suitable in adult life !

There are numerous words that might be possible whether ending in **-a : Aminda Benita Bonvena Diotima Fidinda . . . Gazela . . .** or ending in **-o : Abelo Aglo Aprilo Astro Aŭgusto Belo Diligento Dolĉo Eriko Feliĉo Fidelo Floro Gajo Gracio Helo Jasmeno Julio Junio Justo Kamelio Klaro Koro Leono Libero Lilio Lumo Majo Mildo Modesto Olivo Paco Pio Prudento Reĝino Sereno Stelo Vero Veroniko Violo . . .**

Many such names are already in national or international use. Cp. English *April, Augusta, Bella, Clara, Cora, Eric, Flora, Grace, Lily, May, Olive, Prudence, Rose, Stella, Veronica, Vera.*

The fact that these words are taken from everyday speech is not a valid objection : most national names have originated in this way. See any Dictionary of *Names and their Meanings.*

SINJORO, FRAŬLO

We use the titles **S-ino B** (*Mrs. B*), **F-ino B** (*Miss B*), and **S-ro B** (*Mr. B*), but not **F-lo B** (*Batchelor B*).

The question is often asked (*e.g.*, in Dana Esp. 1906 86 ; B.E. 1913 30 ; Germ. Esp. 1913, 157, 213 ; Heroldo 1927, 43, 45) why a distinction between married and single is thus made for ladies but not for gentlemen. One should—it is urged—differentiate for both sexes, or for neither. Better drop **F-ino,** and address all ladies as **S-ino.** Mr. Takahaŝi says that in writing to a lady not met for years he does not know whether to address her as **S-ino** or **F-ino,** for she may have married in the meantime. We need a title, he says, like the Japanese *Samo* (*=Estimata*), applicable to all alike, man or woman, married or single. Would **Moŝto** do ?

This use of **S-ro, S-ino, F-ino,** though illogical, is in conformity with international usage. In English, for example, it would sound strange to address an unmarried girl as *Mrs. Smith,* or an unmarried man as *Bachelor Smith.* Polish (we are told) is the only European language to make no distinction between *Mrs.* and *Miss.* And in an international language, international usage may sometimes have greater force than logic.

Note, however, that the use of **S-ino** (*Mrs.*) and **F-ino** (*Miss*) is only a convention as a title.* **Sinjoro,** like *gentleman,* and **sinjorino,** like *lady,* apply alike to married and to single. The English beggar's *Thank you, lady,* and the Esperantist orator's **Sinjorinoj kaj sinjoroj,** do not imply that those addressed are married. And the words **fraŭlo** (*bachelor*) and **fraŭlino** (*spinster*) are always available, as in English, when needed for precision.

MOŜTO

The word **moŝto** is a general title of respect or honour. **Via Moŝto,** *Your Excellency,* (*Grace,* (*Royal*) (*Serene*) *Highness, Honour, Lordship, Majesty, Reverence, Worship, etc.*)

Via eminenta **moŝto.**

Al via afabla **moŝto** mi volas min turni.

Moŝto sinteno : *the attitude of a big Pott.*

Plej **moŝta moŝto** (*Gimnazio* 59).

To make the expression more precise, use the exact title adjectivally (with or without capitals).

Via barona (**ĉefepiskopa, duka, episkopa, generala, grafa, imperiestra, juĝista, markiza, papa, pastra, prezidenta, princa, reĝa, sinjora, urbestra, vicreĝa**) (or, **-ina**)

---

* *Many readers will possess or have met dogs and cats who know their names, or other words, in Esperanto, and obey orders given in Esperanto :* **Venu ! Boju ! Atendu . . . Unu, du, tri, Nun ! Katoj !** *But this is a digression.*

* *Hence it is better to write* **S-ro** (**S-ino, F-ino**) **B** *and not* **s-ro** (**s-ino, f-ino**) **B** *as titles. Cp. Mi kredas, ke* **F-ino B** *estas bela* **fraŭlino,** *kaj ke* **S-ro B** *estas bona* **sinjoro.**

moŝto. Thereafter **via moŝto** suffices. Do not use **Majesto** in this sense. **L.R.M.,** *Lia Reĝa Moŝto.*

It is possible to speak of a **moŝtino.** But the sex is generally indicated by the preceding adjective: **Via reĝa (reĝina) moŝto,** *Your Majesty.*

Moŝtuloj has been used for *people of eminence.* But **moŝtoj** is probably sufficient.

(*To be continued*)

Small Announcements

2d. per word. Minimum 2/– per issue. Prepaid. *Copy must be received at B.E.A. Office by the 8th of the previous month.*

RECENT LECTURES

July
9 **Sevenoaks.** Lady Boswell's School (B).
28 **Sutton.** Esperanto Group.
30 **Sibford Ferris.** Summer School.
Aŭg.
3 **Kensington.** Youth Discussion Group.

Except for Sept. 20–24 (*Southampton*), Oct. 4–8 (*St. Helens*), Oct. 12–17 (*Darwen*), and some isolated dates, I am open for invitations.

M.C.B.

THE L.B.E.A. EXAMINATION

We congratulate three of our members on gaining their Licentiateship, the highest honour the Association confers by examination (p. 196). The following are the nine persons who have now gained this honour, which certifies a high all-round standard of excellence in knowledge of the language, both in practice and in theory.

H. F. Ashworth	B. Price-Heywood
John Farrand	Reto Rossetti
William Green	Mason Stuttard
Dr. Walter Philipp	Dr. F. Wiener

A. Venture

MUZIKA FESTO, LLANGOLLEN

We have received from Mrs. Rossetti, Ponciau, Nr. Wrexham, N. Wales, a three-page very interesting full account of the happenings here (which attracted 70,000 people), and especially in relation to the rôle played by Esperanto. It gives also some details for next year. All interested should certainly write her for a copy, enclosing stamped addressed envelope. An account (with a strong Esperanto flavour) appeared in *Reynold's News*, 20 June.

JAM KUN -OS.

Vidu B.E., Marto, p. 140)

Por tiu, kiu komprenas jam nur per la neprecizaj Anglaj tradukoj "already" and "by now", *ni jam vidos* povas ŝajni formo stranga. Tamen mi trovis ĝin formo normala kaj bona, en kiu "jam" konservas la saman sencon, kiel ĉe la pasinta verbotempo (*Ni jam vidis, k.t.p.*). *Ni jam vidos* signifas "We shall see", sed kun iom akcentita senco. Proksimume ĝi diras: *Ni ankoraŭ ne vidis, sed NI VIDOS!* Simila ekzemplo por pasinta tempo estus: *En la tria tago de resaniĝo li jam manĝis iomete.* Tio signifas "*Li ĝis tiam ankoraŭ ne manĝis; sed tiam, jes, li manĝis.* En ambaŭ okazoj, ĉe *-is* kaj ĉe *-os*, *jam* indikas, ke okazis aŭ okazos *io nova*. *Ankoraŭ* signifas, ke la sama stato daŭras, sed *jam* rompas la kontinuecon per nova okazo, kaj ŝajnas al mi, ke tiun novan okazon oni same bone povas loki en os-tempo kiel en is-tempo.

Tamen por kompreni senpene la *ŝanĝon de stato* kiun *jam* klare signas, ni rigardu kelkajn ekzemplojn kun diversaj verbotempoj. *Post unu horo la forno estis jam varma. Vi bezonas nur meti en la leteron iun vortareton kaj la adresulo vin jam komprenos. Tia uzado estus jam arbitraĵo kaj kondukus al ĥaoso. En la lastaj jaroj mi fine atingis tion, ke pano jam al mi ne mankas. Ili ridu provizore, sed ni jam trovos la tempon por repagi la ofendon.*

Kiel traduki *jam* kun estonta tempo? En la Angla lingvo ni ordinare ĝin ellasas, maksimume nur iom akcentas voĉe la diron. Iafoje ni diras "soon": "we shall *soon* see". Aliokaze ni diras "sooner or later". Sed *jam* per si mem diras nenion pri la tempa interspaco inter nun kaj la tempo de la okazo de la ŝanĝo. Se mi diras *Kiam mi revenis al la vilaĝo post dudek jaroj*, la *maljunulo jam mortis*—oni ne scias, sen aparta mencio, ĉu la maljunulo mortis antaŭ unu tago aŭ antaŭ 19 jaroj. Tie *jam* povas implici *ĵus, antaŭ ne longe*, aŭ *antaŭ tre longe*. Simile ĉe tempo estonta. *Sed jam venos la tago, kiam ni povos viŝi la ŝviton de niaj fruntoj kaj rigardi la fruktojn de nia laboro . . .* Tie *jam* povas signi tempon baldaŭan aŭ malbaldaŭan.

Ke *jam* estas malpli ofte uzata kun estonta ol kun pasinta tempo, tio, kiel ŝajnas al mi, apartenas nur al la natura necerteco de estontaj okazoj. *Jam* kun pasinta tempo kronikas, *jam* kun estonta tempo aŭguras. Kaj aŭgurado estas malpli populara metio.

R.R.

LA PETSKRIBO

(*Ciferoj ĝis 1 Aŭgusto*)

Germanujo	4920179	Hungarujo	6160
Ĉeĥoslovakujo	1032936	Urugvajo	4704
Nederlando	547118	Portugalujo	3562
Norvegujo	490382	Aŭstralio	3370
Brazilo	169446	Novzelando	2540
Aŭstrujo	113333	Svislando	2476
Francujo	95809	Egiptujo	2302
Svedujo	46380	Grekujo	1513
Belgujo	29823	Maroko	1330
Islando	28348	Palestino	531
Britujo	27912	Irlando	463
Bulgarujo	21992	Kanado	399
Jugoslavujo	14138	Sud-Afriko	295
Italujo	13202	Hispanujo	276
Polujo	9721	Hindujo	253
Danujo	9111	Ceteraj lokoj	771
Usono	8531		
Finnlando	6390	sumo	7621944
Argentino	6248		

Kolektivaj Subskriboj	6755956
Individuaj Subskriboj	865988
Sume	7621944

HISTORIA DOKUMENTO

Readers who possess the *Enciklopedio de Esperanto* will find on pp. 200–1 of that work an account of the way in which Esperanto was introduced to Samos in 1905, suppressed (owing to an attack by an ignorant street mob), and then officially approved again (it is an extraordinary story that should be read) in 1907; and under a new Prince on 8 Oct. 1910 officially introduced into the schools as an obligatory subject. The Government set up daily courses for teachers to this end. In Dec. 1911 Esperanto was taught by 50 teachers to 1,740 children in 31 towns and villages. The results were excellent, and other towns in Greece and Turkey began to imitate. Details are in *Greklanda Esperantisto*, Dec. 1911, of which a few copies are still available for one reply coupon from *Helena Esperantisto, Str. Rodou* 23, *Athens* 8. After two years, however, when Samos was

incorporated into Greece, the schools in the island had to conform to the curriculum laid down by the Ministry of Education for the whole of Greece, so Esperanto had to be dropped.

The following letter sent by Dr. Zamenhof to Dr. Stamatiadis is reprinted in *Helena Esperantist*, March 1947, and has more than temporary or local interest :—

Varsovio 18/*XI* 1910.—*Kara Kolego*! *Pardonu, ke mi ne tuj respondis vian leteron de* 16/29 *X., kiun mi ricevis antaŭ* 10 *tagoj. Mi estis terure okupita kaj tial mi ne povis esti akurata.—Kun granda ĝojo mi sciiĝis el Via letero kaj el la aldonita kopio de Dekreto, ke en Via lando Esperanto nun fariĝis deviga objekto de lernado en ĉiuj lernejoj kaj Via gazeto estas nun senpage presata. Mi kore gratulas Vin kaj la Samosajn Esperantistojn pri la bela rezultato, kiun Vi atingis. Ĉiuj Esperantistoj ĝojos, ke Via fervora penado sukcesis tiel entuziasmigi la Princon-Reganton kaj tiel bone inklinigi la Parlamentanojn.*

Pri εὐσεβέω *kaj* εὐτυχέω, *ŝajnas al mi, ke plej bone estas traduki ilin per du vortoj* (**esti pia, esti feliĉa**) ; *sed se oni nepre bezonas havi unu vorton, oni povas traduki :* **piesti, feliĉesti,** *aŭ* (*eble eĉ pli bone*) *simple :* **pii, feliĉi.**

Koran saluton al Vi kaj al Via estimata familio.

Via L. L. Zamenhof.

DIVERSAĴOJ

A Public Opinion Poll in Iceland gave 72.5% for teaching Esperanto, 17.1% against, 10.4% neutral. Recent polls in France and Belgium have given similar results.

In Rotterdam *Plantageweg* has been renamed *Zamenhofstraat.*

In Hungary Esperanto is now permitted as an optional subject in elementary schools (11–14 years).

Liaison Committee for World Government (20 Buckingham St., W.C.2) send an Esperanto summary of their aims and activities.

Singapore Esperantists in March arranged a special meeting to welcome our member D. J. Langman.

"Siama Korespondo" is a publication concerned with affairs in Siam. Address : 855 Sapan Lerug, Bangkok.

La Brita Polico is a clear account of conditions of service and similar matters, very helpful to all interested. Privately published by G. Hamilton, 289 *Stonyhurst St., Glasgow N.*

Jarlibro de UEA 1948 (Unua Parto). 248*pp., nur por memoroj.*

La pretigo de ĉi tiu volumo certe kostis multege da pacienca laborado super penigaj detaloj. Ĝi estas verko utilega, kun fidindaj informoj pri la movado kaj la Asocio; Delegitoj kaj Societoj lokaj kaj fakaj; La Lingva Komitato; Kongresoj kaj Gazetoj; librolisto. La membraro atingis la numeron 16,005.

Pro altiĝo en la kosto de ĉio la bilanco montras deficiton. Tamen la perspektivo estas kuraĝiga, se nur la membroj restos fidelaj kaj alvenos novaj. Membro-Kotizo (inkluzive de membrokotizo al BEA): kun Jarlibro, 15ŝ.; kun Jarlibro kaj la gazeto *Esperanto*, 22ŝ. 6p.

"Revuo de la Okcident-Australia Esperanto Ligo". We have received No. 3 of this 20-page gazette, which contains several articles of high standard and considerable interest. Details of price and address are lacking, but can doubtless be supplied by Dr. C. J. Caldera, 220 St. George's Terrace, Perth, Australia.

Richmond, Surrey. As a result of propaganda by J. H. Gittens, over 20 Rotarians or their wives are enrolling for a class at the local Technical Institute. The Club Bulletin says:

> Rotary is International and Esperanto is the International Language. If you want Peace, one way of working for it is to make contacts in other Countries, and find out what the other man thinks and let him know what you think.
>
> A knowledge of Esperanto can be the means by which such views are exchanged. Why should not the Rotary Club of Richmond set an example to other Clubs by having 100% Esperanto-Speaking Members, all with at least one pen corresponding in another country? Rotarians! do your stuff Internationally. Don't be parochially minded!

"The Boswellian" (Lady Boswell's Boys' School, Sevenoaks) is printed by the boys themselves. The first number contains many references to Esperanto, including the news that eleven boys are visiting the TJO camp in Groet, and spending a second week with Dutch families in Haarlem. The Governors have granted £10 towards expenses. Here 25 boys are making very good progress under their Head, Mr. J. R. Taylor.

VI TALER ESPERANTO (*Ni parolas Esperante*) was printed in large letters on the car of Mr. and Mrs. Shelton (of Luton and Andover) when they recently travelled 1,400 miles in Denmark on an Esperanto holiday. The car attracted much attention in Danish and English papers.

Esperanto and the BBC.—In the "Gert and Daisy" programme) *Home* Aug. 12), Miss Patricia McLean of Ipswich gave a greeting in Esperanto to the TJO camp in Holland.

"The Linguist" (1/- *per number; 12/6 for 12 issues post free, from 20 Grosvenor Place, S.W.*1) continues its series of "Typical Conversations" in six languages. The dialogues are witty and interesting; the Esperanto translation is brilliant.

"La Milo". Speciala numero de *Internacia Poŝtmarka Revuo*, por feste memorigi la varbon de la unua milo de membroj al la Internacia Asocio de Poŝtmark-kolektantoj. 24pp., en bela kovrilo, 1ŝ., ĉe XPDO House, Didcot, Berks. La volumeto enhavas multe da artikoloj, riĉe ilustritaj, pri temoj filatelaj kaj Esperantaj. Ni vere miras, ke oni povas eldoni ion tian sub la nunaj cirkonstancoj. Certe, se fido, laboremo, kaj entuziasmo, povas triumfigi la IAPK, ĝi ja sukcesos. La fakto, ke ĝi jam havas mil membrojn bone aŭguras por la estonteco.

"Basic English". Supplies of this well-known leaflet are again available. Price 6d. per doz., 3/6 per 100, *post free.*

True Story—A French nun who did the catering in a London convent, complained to the butcher's boy about the increase in prices charged. This is what she was heard to say: *"You are dearer to me than when we were first engaged."*

Internacia Medicina Kongreso, Budapesto, Septembro. La Hungara Esperanta Societo atingis, ke oni permesos la uzon de Esperanto en la kongreso. Kuracistaj samideanoj, kiuj intencas ĉeesti, senprokraste sciigu al Hungara Kuracista Sindikato, Nador u.32, Budapest V, ke ili deziras prelegi Esperante dum la kongreso. Aldonu la temon de la prelego.

"Transponi". Muzika Terminaro gives this root as a neologism introduced by the authors=*aligamigi, alipiĉigi, muzikon; ĝin trans-skribi (-ludi, -kanti) pli aŭ malpli alten, en alian tonalon.* Ni rimarkas, ke Zamenhof mem uzis la radikon en Fabeloj III/120: "(li) transponis la kanton por tamburo".

Olympic Games, London. The following poster, widely displayed in Tube Stations and on Transport Cars, must have warmed the hearts of many visitors from other lands—and also from other towns in England. *OLIMPAJ LUDOJ. Koran Bonvenon de la plej granda podetala Kooperative Societo en la mondo—London Co-operative Society Ltd.*

Bournemouth: la Tutjara Banloko de Britujo.—*Kie Sunbrilo kaj Gajo Alestas! La Ferio, kiun vi neniam forgesos!* Alloga reklamilo, kun priskribo, bildoj, stratmapo, kaj multe da informoj. Ni gratulas la urbon pri ĉi tiu bela propagandilo por la urbo de la Kongreso de 1949.

STATISTICS OF ESPERANTO STUDENTS

In accordance with the suggestion made at the Southport Congress that these statistics should be compiled annually, the Executive Committee propose to collect such figures early in the New Year, and request the co-operation of all who are concerned in the running of classes this autumn or winter. Full instruction will be sent in due course to the class organizers or teachers responsible, if they will kindly forward their names and addresses to the Office before the end of October.

GEEDZA FELIĈO

Treege malplaĉas al edzino scii, ke ŝi malpravas ; ĉar ŝia naturo ne ebligas al ŝi tion konfesi. Konfeso de malpravo estus cedo, kaj cedemo ne estas karakteriza trajto de virino.

Do kiam via edzino malpravas—kio iufoje okazas, kompatu ŝin, kaj lasu ŝin trankvila. Precipe evitu diri "Mi ja vin avertis", aŭ "Nun vi konstatas, ke vi estis malprava". Viro, kiu atentigas al la edzino, ke ŝi malpravas, havas vizaĝon vangofrapindan. Se mi estus virino, mi pardonus al mia edzo ĉion, krom se li dirus, ke mi malpravas, kaj ke li ja avertis min.

Ĉu ne sufiĉas esti malprava, kaj tion scii, sed ne povi konfesi ? Kaj ĉu oni krome bezonas havi antaŭ la okuloj stultan viron, kiu ĝuas vian konfuziĝon ? Edzo, kiu provas aŭ (eĉ pli malbone !) sukcesas pruvi al la edzino, ke ŝi malpravas, ne havas plej etan eron da larĝanimeco : li estas simple malspritulo.

Se via edzino malpravas, mallevu modeste la okulojn. Ekridetu, sed ne aldiru eĉ unu vorton. Egale ĉu ŝi scias, aŭ ne scias, ke ŝi malpravas, ŝi admiros vian ĝentilecon.

Sed se ŝi pravas—kio ja povas okazi en nia mondo, plena de eksterordinaraj surprizaĵoj—estu grandanima, kaj lasu al ŝi ĝui sian venkon. Petu plej humile por pardono, kaj donu al ŝi kontentigon.

Do egale ĉu via edzino estas prava, aŭ ne, traktu ŝin kvazaŭ ŝi pravas. Farante tion, vi riskos nenion, kaj vi certe gajnos.

MAX O'RELL,
El "Kompreni" (mallongigita).

ESPERANTO CLASSIFICATION

An increasing number of visitors to the B.E.A. Library ask for a copy of the system there used. Esperantists in other lands write asking for a copy for use in their own libraries. It is now possible that the Classification will find a publisher. Readers interested please send a card to the Editor in Kingston, to say so. Information will be sent them if and when the book appears.

"SURREY CREST"

Kiel anoncite, seminario okazis ĉi tie, 17–31 Julio, kun la celo pligrandigi la nombron de Cseh-instruistoj en Anglujo. S-ro Pragano lerte gvidis la kurson. Partoprenis 20, kiuj gajnis praktikan sperton pri la metodo. Krom la lecionoj, okazis ankaŭ ekskursoj kaj ludoj, kun varieteo kaj du vizitoj al la Londona Klubo. La ĉeesto de Nederlandanoj, Francoj, kaj Polo, kun instruisto Rumana, donis al la afero internacian atmosferom.

N. R. SMITH.

Official Notices

THE BRITISH ESPERANTO ASSN. INC.

President : Miss Margaret Jay, M.A.
Hon. Secretary : Bernard Long, B.A.
Hon. Treasurer : A. Venture.
Secretary : R. B. Wilkinson.
Education Secretary : M. C. Butler, M.R.S.T.
Registered Office : 140 Holland Park Ave., London, W.11. *Hours*—Weekdays : 9 a.m. to 5.30 p.m. Saturday : 9 a.m. to 12.30 p.m. *Telephone* : PARK 7821.

NEW MEMBERS

Archibald, H. D.	*Red Deer, Alberta, Canada*
Bay, R. H.	*Sidcup*
Brain, A. P.	*Bristol, 2*
Broadway, B. J.	*Bournemouth*
Carr, H. J.	*Douglas, Isle of Man*
Chambers, C. K.	*Dundry, Nr. Bristol*
Crane, R. R.	*Aberdeen, N.13*
Dew, Miss K. N.	*Bristol, 4*
Dobrzalski, K.	*Leighton Buzzard*
Donaldson, J.	*Milton-of-Campsie, by Glasgow*
Dowling, D.	*Waterford, Eire*
Eldon, H. B.	*Southport*
Eskew, Mrs. D. M.	*Romford*
Goulding, A. J.	*Rochford*
Green, J.	*Huddersfield*
Green, L. G. A.	*St. Aubin, Jersey*
Hahn, Miss C.	*London, N.6*
Haigh, Miss J.	*Sowerby Bridge*
Harbidge, Mrs. V. M.	*Birmingham, 22A*

Lamb, Miss W. L.	*Warrington*
Leckey, W. S.	*Sidcup*
McGranaghan, D.	*Dublin*
Powell, W. L.	*Smethwick*
Rapley, Mrs. L.	*London, S.E.4*
Rickwood, R. V.	*Bulawayo, Southern Rhodesia*
Russo, H.	*London, W.2*
Smith, C. R.	*Cowes, I.o.W.*
Stay, H.	*Bournemouth*
Stoakes, S. J.	*Hornchurch*
Townend, W.	*Leeds, 6*
Wakefield, Miss M. E.	*Derby*
Wetherell, Mrs. I. B.	*W. Hartlepool*
Williams, H. I.	*Weymouth*
Wolstenholme, A. E.	*Stockport*
Woodland, C. W.	*Gosport*
Wylie, A. S.	*Kirkwall, Orkney*

Junior Members—

Brownlee, Miss Z.	*Southport*
Corbet, Miss J. M.	*Dun Laoghaire, Co. Dublin*
Haworth, J. A.	*Grange-over-Sands, Lancs.*
Merwe, N. J. van der	*Kaalspruit, O.F.S., South Africa*
Newman, G. R.	*Lenton*
Primm, F. T.	*Plymouth*
Pritchard, E. C.	*Coventry*
Scott, W.	*Christchurch*

CANDIDATE FOR FELLOWSHIP

Gentle, L. I. *London, N.20.*

NEW LOCAL DELEGATE

London, S.E.4—VD : J. C. Rapley

B.E.A. EXAMINATION SUCCESSES

Licentiate Examination—*Reto Rossetti, *Wrexham;* Harold F. Ashworth, *Liverpool*, 8; Dr. Fritz Wiener, *Liverpool*, 17.

Diploma—*Miss N. Farley, *Bristol*, 6; L. I. Gentle, *London, N.20*; Miss E. G. Varndell, *Upminster ;* Miss N. Bailey, *Bolton ;* E. R. Holt, *Chatham ;* Miss C. M. Glennie, *Birmingham*, 28.

Advanced Examination—Written Part— F. B. Hotchkin, *Cleethorpes.*

* *With Distinction.*

DONATIONS TO B.E.A., JUNE-JULY

33rd British Esperanto Congress Committee, £20 ; Miss E. Ashby, £5 ; Past student in memory of Mair Jones—indefatigable tutor—encouraging friend and mentor, D.B.E.A., £2. 2s. ; C. L. Grugeon T. J. Gueritte, £1 ; S. Wales & Monmouth Federation, 16/-; Miss M. McFall, 12/6 ; D. H. Davis, 11/- ; J. P. McDowell, 5/6; T. Ainger, R. A. Bryden, Miss J. Downie, Miss E. A. Jones, N. Wooding, 5/- ; B. Broadway, 3/6 ; Ashford Esperanto Club, A. E. Bailey, C. R. Forster, 2/6 ; MB., 1/3 ; H.A.B., 1/- ; M.S., 6d. ; R. J. M., 5d.

DONATIONS TO ADVERTISING AND PUBLICITY FUND, JUNE-JULY

London Esperanto Club, £10 ; "Grateful Pupil", £2. 10s. ; Mrs. D. M. Worcester, £2 ; G. D. Edwards, T. J. Gueritte, £1 ; W. Bennett, A. J. Howard Hulme, W. Westmancote, Weston-super-Mare Esperanto Society, 10/- ; Dr. A. Worsley, 5/- ; "Avo", 4/- ; O.V., 2/-.

Grateful thanks to all donors.

ANNUAL GENERAL MEETING, 1949

The 45th Annual General Meeting of the Association will be held at High Leigh, Hoddesdon, Herts, on either 2nd or 3rd April, 1949. Full details will be announced in due course.

B.E.A. COUNCIL

A meeting of the Council will be held at the Offices of the Association on Saturday, October 2nd next, at 2.30 p.m. Agendas have been circulated.

R. B. WILKINSON,
Secretary.

B.E.A. LIBRARY

The Librarian acknowledges with sincere thanks the following gifts, which in this time of high binding costs are unusually welcome. F. A. Postnikoff, 24/2 ; London Club (collection), 23/- ; T. J. Gueritte, £1 ; K. R. C. Sturmer, 17/6 ; P. J. Cameron, books and 2/6 ; H. P. Saunders, 2/6 ; H. Ingham, book.

The British Esperantist

Publishers :
THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, INC.
140 HOLLAND PARK AVENUE, LONDON, W.11.
Tel. : PARk 7821.

Editor : MONTAGU C. BUTLER, M.R.S.T.,
36 PENRHYN ROAD, KINGSTON-ON-THAMES, SURREY.
Tel. : KINgston 1484.

Contributions should be typewritten, and sent in by the 8th of the previous month. The Editor reserves the right to refuse, correct, or shorten them. He is not necessarily in agreement with views expressed in signed articles, but accepts responsibility for those unsigned.